

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-414/11

Daiichi Sankyo Co. Ltd
și
Sanofi-Aventis Deutschland GmbH
împotriva
DEMO Anonymos Viomichaniki kai Emporiki Etairia Farmakon

(cerere de decizie preliminară formulată de Polymeles Protodikeio Athinon)

„Politica comercială comună — Articolul 207 TFUE — Aspecte comerciale ale proprietății intelectuale — Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS) — Articolul 27 — Obiect brevetabil — Articolul 70 — Protecția obiectelor existente”

Sumar – Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 18 iulie 2013

1. *Întrebări preliminare — Admisibilitate — Condiții — Întrebări care au legătură cu realitatea ori cu obiectul litigiului — Cerere care furnizează Curții suficiente precizări cu privire la cadrul juridic și la situația de fapt*

(art. 267 TFUE)

2. *Politica comercială comună — Domeniu de aplicare — Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS) — Aspecte comerciale ale proprietății intelectuale — Includere*

[art. 113 CE și art. 133 CE; art. 3 alin. (1) lit. (e) TFUE și art. 207 alin. (1) TFUE; Acordul TRIPS, art. 27]

3. *Acorduri internaționale — Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS) — Aspecte comerciale ale proprietății intelectuale — Brevetabilitatea invenției unui produs farmaceutic — Includere*

(Acordul TRIPS, art. 27)

4. *Apropierea legislațiilor — Legislații uniforme — Proprietate industrială și comercială — Drept asupra brevetului — Certificat suplimentar de protecție pentru medicamente — Domeniu de aplicare — Cerere de brevet având ca obiect procedeul de fabricație și produsul farmaceutic — Brevet eliberat doar pentru procedeul de fabricație — Acoperire și cu privire la produsul farmaceutic în temeiul normelor prevăzute la articolele 27 și 70 din Acordul TRIPS — Excludere*

[Acordul TRIPS, art. 27, art. 65 alin. (1) și art. 70 alin. (2); Regulamentul nr. 1768/92 al Consiliului, art. 4 și 5]

1. A se vedea textul deciziei.

(a se vedea punctele 35-39)

2. Articolul 27 din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), care constituie anexa 1 C la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului, aprobat prin Decizia 94/800 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay, ține de politica comercială comună.

Astfel, articolul 207 alineatul (1) TFUE diferă în mod semnificativ de dispozițiile pe care în esență le-a înlocuit, așa încât chestiunea repartizării competențelor Uniunii și a celor ale statelor membre trebuie examinată în temeiul tratatului în vigoare în prezent.

În această privință, pe de o parte, reiese din articolul 207 alineatul (1) TFUE că politica comercială comună este de competența exclusivă a Uniunii și se referă, printre altele, la aspectele comerciale ale proprietății intelectuale. În acest context, simpla împrejurare că un act al Uniunii, precum un acord încheiat de aceasta, poate avea anumite efecte asupra schimburilor internaționale nu este suficientă pentru a se concluziona că acesta trebuie inclus în categoria celor care țin de politica comercială comună, însă, în schimb, el ține de politica menționată în cazul în care privește în mod special schimburile internaționale prin aceea că este destinat, în esență, promovării, facilitării sau reglementării schimburilor respective și are efecte directe și imediate asupra acestora. Rezultă că, printre normele adoptate de Uniune în materie de proprietate intelectuală, doar cele care prezintă o legătură specifică cu schimburile comerciale internaționale sunt susceptibile să fie incluse în noțiunea de aspecte comerciale ale proprietății intelectuale vizată la articolul 207 alineatul (1) TFUE și, în consecință, în domeniul politicii comerciale comune.

Pe de altă parte, faptul de a considera că normele cuprinse la articolul 27 din Acordul TRIPS cu privire la obiectul brevetabil țin de domeniul politicii comerciale comune, iar nu de domeniul pieței interne, reflectă în mod corect faptul că normele amintite se înscriu în cadrul liberalizării schimburilor internaționale, iar nu în cel al armonizării legislațiilor statelor membre ale Uniunii.

(a se vedea punctele 46, 48, 49, 51, 52, 60 și 61 și dispozitiv 1)

3. Articolul 27 din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS) trebuie interpretat în sensul că invenția unui produs farmaceutic, precum compusul chimic activ al unui medicament, este, în lipsa unei derogări în temeiul alineatelor (2) sau (3) ale acestui articol, susceptibilă să facă obiectul unui brevet în condițiile stipulate la alineatul (1) al articolului menționat.

O astfel de interpretare rezultă din însuși textul acordului respectiv. Astfel, farmacologia este considerată de părțile contractante ale Acordului TRIPS drept un domeniu tehnologic în sensul articolului 27 alineatul (1) menționat. Aceasta rezultă, în plus, din articolul 70 alineatul (8) din acordul menționat, care este o dispoziție tranzitorie și potrivit căreia articolul 27 din Acordul TRIPS include obligația de a face brevetabile invențiile de produse farmaceutice. De asemenea, derogările prevăzute la articolul 27 alineatele (2) și (3) din Acordul TRIPS nu pot fi interpretate în sensul că permit să se prevadă o excludere generală pentru invențiile de produse farmaceutice.

(a se vedea punctele 64 și 66-68 și dispozitiv 2)

4. Având în vedere normele prevăzute la articolele 27 și 70 din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (TRIPS), nu trebuie să se considere că un brevet care este obținut în urma unei cereri care revendică invenția atât a procedurii de fabricație a unui

produs farmaceutic, cât și a acestui produs farmaceutic ca atare, dar care a fost eliberat numai în ceea ce privește acest procedeu de fabricație include, de la intrarea în vigoare a acordului amintit, invenția produsului farmaceutic menționat.

Astfel, nu se poate considera că protecția obiectelor existente vizată la articolul 70 din Acordul TRIPS poate consta în a atribui unui brevet efecte pe care acesta nu le-a avut niciodată. Prin urmare, calificarea invenției unui produs farmaceutic ca fiind protejată la data aplicării Acordului TRIPS, în condițiile în care era clar că invenția amintită nu era protejată în temeiul normelor care reglementau până în acel moment brevetul respectiv, nu ar fi posibilă decât în cazul în care acordul menționat ar fi interpretat în sensul că obligă membrii Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) să transforme, cu ocazia și pentru simplul fapt al intrării în vigoare a acordului amintit, invenții revendicate în invenții protejate. O astfel de obligație nu poate fi dedusă însă din Acordul TRIPS și ar depăși sensul obișnuit al termenilor „obiecte existente”, care rezultă din interpretarea coroborată a articolului 65 alineatul (1) și a articolului 70 din Acordul TRIPS. Deși este adevărat că articolul 27 din Acordul TRIPS obligă membrii OMC să prevadă posibilitatea obținerii unui brevet pentru invenții de produse farmaceutice, această obligație nu poate fi înțeleasă în sensul că membrii OMC care, într-o perioadă situată înainte de data intrării în vigoare a acordului menționat, excludeau protecția invențiilor de produse farmaceutice revendicate în brevete eliberate pentru invenții de procedee de fabricație a unor astfel de produse trebuie să considere, de la data respectivă, că aceste brevete includ respectivele invenții de produse farmaceutice.

(a se vedea punctele 79 și 81-83 și dispozitiv 3)